

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6Sžo/116/2015
Identifikačné číslo spisu:	1014201880
Dátum vydania rozhodnutia:	27.07.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Alena Adamcová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:1014201880.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: Lesoochránárske zoskupenie VLK, so sídlom Tulčík 310, 082 13 Prešov, IČO: 31 303 862, zastúpeného JUDr. Ivetou Rajtákovou, advokátkou, so sídlom Štúrova 20, 042 83 Košice, proti žalovanému: Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, so sídlom Námestie Ľudovíta Štúra 1, 812 35 Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 7136/2014-1.10 (16/2014-rozkl.) z 27. augusta 2014, o odvolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave č. k. 6S/243/2014-81 z 27. februára 2015, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Bratislave č. k. 6S/243/2014-81 z 27. februára 2015 p o t v r d z u j e.

Žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

I.

Krajský súd v Bratislave (ďalej aj „krajský súd“) napadnutým uznesením č. k. 6S/243/2014-81 z 27. februára 2015 konanie o žalobe žalobcu, ktorou sa domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 7136/2014-1.10 (16/2014-rozkl.) z 27. augusta 2014 zastavil a zároveň vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

Preskúmaným rozhodnutím č. 7136/2014-1.10 (16/2014-rozkl.) z 27. augusta 2014 žalovaný zamietol rozklad žalobcu a potvrdil prvostupňové rozhodnutie sp. zn. 3190/2014-2.3 z 13. júna 2014, ktorým na základe žiadosti Slovenského poľovníckeho zväzu, Poľovníckeho združenia Hruštín 4, 029 52 Hruštín povolil žiadateľovi výnimku zo zákazov ustanovených v § 35 ods. 1 písm. b) a e) zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ochrane prírody“) usmrtiť - odstreliť jedného jedinca medveďa hnedého v poľovnom revíri Hruštín, držať ho a prepravovať, za podmienok uvedených vo výrokovej časti prvostupňového rozhodnutia pod bodmi 1 až 8.

Platnosť rozhodnutia bola obmedzená tak, že odstrel možno zrealizovať do 30. novembra 2014 poslieďkou a postriežkou na lokalite Hrdoš a Poľany, k.ú. K. alebo do 15. decembra 2014 len postriežkou na uvedenej lokalite.

Krajský súd v odôvodnení uznesenia poukázal na stanovisko správneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. Snj 72/2013 z 24. júna 2014, podľa ktorého neplatnosť povolenej výnimky o povolení na odstrel chráneného živočícha medveďa hnedého, spôsobená uplynutím času, na ktorý bola výnimka povolená, má za následok, že odpadol predmet konania, lebo výnimka, ktorá bola obsahom rozhodnutia už zanikla a neexistuje. Správny orgán, preto môže (ba dokonca musí) zastaviť konanie o výnimke, a to v ktoromkoľvek štádiu konania. Ďalej krajský súd uviedol, že povolenie výnimky v danom prípade stratilo platnosť dňom 30. novembra 2014 resp. 15. decembra 2014, výnimka teda zanikla a neexistuje, preto súd nepribral do konania ani žiadateľa, Poľovnícke združenie Hruštín, lebo po tejto lehote už nie sú práva a povinnosti žiadateľa nijako dotknuté. Zanikol predmet konania v správnom súdnictve, v ktorom už nie je možné vychádzať z existencie povolenia výnimky a už by nebolo ani účelné, aby súd rozhodnutie, ktorého obsahom povolenie výnimky je, zrušil a vrátil žalovanému na nové konanie o rozklade, v ktorom by žalovaný musel postupovať podľa § 82 ods. 9 písm. a) zákona o ochrane prírody, a preto konanie zastavil.

O náhrade trov konania krajský súd rozhodol podľa § 246c ods. 1 v spojení s § 146 ods. 1 písm. c) O.s.p., pretože konanie bolo zastavené.

II.

Proti tomuto rozhodnutiu podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca, v ktorom uviedol, že rozhodnutie krajského súdu považuje za nesprávne z dôvodov uvedených v ustanovení § 205 ods. 2 písm. a) O.s.p. v spojení s ustanovením § 221 ods. 1 písm. f) O.s.p., v ustanovení § 205 ods. 2 písm. d) O.s.p. a v ustanovení § 205 ods. 2 písm. f) O.s.p. Žalobca preto navrhol, aby odvolací súd napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. V podanom odvolaní v prvom rade poukázal na jeho postavenie v správnom konaní a v tejto súvislosti na rozsudok Súdného dvora EÚ sp. zn. C-240/09 z 8. marca 2011, ktorý sa týkal výkladu článku 9 ods. 3 Dohovoru o prístupe k informáciám, účasti verejnosti na rozhodovacom procese a jeho prístupe k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia schváleného v mene Európskeho spoločenstva rozhodnutím Rady č. 2005/370/ES zo 17. februára 2005 (ďalej len „Aarhuský dohovor“). V tejto súvislosti ďalej uviedol, že Najvyšší súd Slovenskej republiky v ďalších konaniach rozhodol v otázkach žalôb žalobcu týkajúcich sa jeho postavenia v konaniach podľa zákona o ochrane prírody tak, že jeho žalobám vyhovel a bezvýnimčne identickým spôsobom rozhodli aj krajské sudy, ktoré o žalobách žalobcu týkajúcich sa jeho postavenia v uvedenom konaní rozhodovali.

Žalobca v ďalšom uviedol, že krajský súd založil svoje rozhodnutie o zastavení konania o žalobe odkazom na stanovisko správneho kolégia Najvyššieho súdu SR č. Snj 72/2013 z 24. júna 2014, ktorého obsah nepovažoval za reflektujúci platnú právnu úpravu, vrátane práva žalobcu na účinnú účasť v konaniach týkajúcich sa ochrany životného prostredia, pričom napadnuté rozhodnutie krajského súdu bolo vydané v konaní, na ktoré uvedené stanovisko ani nedopadá.

Žalobca tvrdil, že uvedeným rozhodnutím boli porušené jeho ústavné práva zakotvené v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), v čl. 44 ods. 1 ústavy, v čl. 46 ods. 2 ústavy, ako aj práva uvedené v čl. 9 ods. 3 Aarhuského dohovoru a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd.

S poukazom na ustanovenia § 248 O.s.p., § 250d ods. 3 O.s.p., § 250i ods. 1 O.s.p. uviedol, že citované zákonné ustanovenia jednoznačne svedčia v prospech záveru, že pokiaľ krajský súd zastavil konanie bez toho, aby na to existoval zákonom v ust. § 248 O.s.p. predvídaný dôvod, odňal tým žalobcovi možnosť konať pred súdom. Konanie o udelenie výnimky je konaním, ktoré začína na žiadosť žiadateľa, tak ako aj v predmetnom konaní, ktoré začalo na žiadosť žiadateľa, ktorým sa domáhal

udelenia výnimky zo zákazov v ust. § 35 ods. 1 zákona o ochrane prírody. Žalobcovi nie je známe a ani z rozhodnutia žalovaného správneho orgánu nevyplýva skutočnosť, že by žiadateľ zobral svoju žiadosť na udelenie výnimky späť. Žalobca v tejto súvislosti poukázal na rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Sžp/6/2013 z 24. septembra 2013 a sp. zn. 1Sžp/13/2013 z 13. mája 2014. Postup krajského súdu podľa žalobcu v skutočnosti znamená, že nielen v tomto konaní, ale aj v mnohých ďalších konaniach o jeho žalobách by bol zbavený možnosti reálne sa domôcť preskúmania zákonnosti rozhodnutí v oblasti ochrany prírody.

Záverom vyjadril žalobca presvedčenie, že tak článok 9 ods. 3 Aarhuského dohovoru, ako aj články 46 ods. 1, 46 ods. 2 a 44 ods. 1 ústavy (zmyslom účasti žalobcu v konaniach pred správnymi orgánmi a súdmi je realizovať právo verejnosti na zdravé životné prostredie) nezaručujú žalobcovi abstraktné, imaginárne a formálne práva, ale práva skutočné, o ktorých žalobca oprávnene predpokladá, že ich výkon povedie k efektu, ktorý s využitím týchto práv oprávnene spája, teda dosiahnutie zákonných rozhodnutí v oblasti ochrany prírody a životného prostredia vôbec.

III.

Žalovaný sa k podanému odvolaniu písomne nevyjadril.

IV.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako odvolací súd (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnuté uznesenie, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, v rozsahu a medziach podaného odvolania (§ 246c ods. 1 veta prvá a § 212 ods. 1 O.s.p.), odvolanie prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p. a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

Podľa § 244 ods. 1 O.s.p. v správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy.

Podľa § 244 ods. 3 O.s.p. rozhodnutiami správnych orgánov sa rozumejú rozhodnutia vydané nimi v správnom konaní, ako aj ďalšie rozhodnutia, ktoré zakladajú, menia alebo zrušujú oprávnenia a povinnosti fyzických alebo právnických osôb alebo ktorými môžu byť práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb priamo dotknuté. Postupom správneho orgánu sa rozumie aj jeho nečinnosť.

Podľa § 82 ods. 9 písm. a) zákona o ochrane prírody, orgán ochrany prírody konanie podľa tohto zákona zastaví, ak dôvod na konanie odpadol.

Podľa § 89 ods. 3 písm. b) zákona o ochrane prírody, rozhodnutie vydané podľa tohto zákona stráca platnosť uplynutím času, na ktorý bolo vydané.

Z obsahu pripojených spisov odvolací súd zistil, že predmetom súdneho prieskumu bolo rozhodnutie žalovaného, ktorým rozklad žalobcu zamietol a potvrdil prvostupňové rozhodnutie správneho orgánu vydané vo veci povolenia výnimky zo zákazov ustanovených v § 35 ods. 1 písm. b) a e) zákona o ochrane prírody, na odstrel jedného jedinca medveďa hnedého v poľovnom revíri Hruštín, držať ho a prepravovať. Platnosť rozhodnutia bola obmedzená tak, že odstrel možno zrealizovať do 30. novembra 2014 poslednou a postriežkou na lokalite Hrdoš a Poľany, k.ú. K. alebo do 15. decembra 2014 len postriežkou na uvedenej lokalite.

Najvyšší súd v prvom rade považuje za potrebné zdôrazniť, že zákonným predpokladom úspešnosti správnej žaloby v správnom súdnictve je skutočnosť, že žalobca bol na svojich právach ukrátený rozhodnutím, ktoré je nezákonné. Správny súd musí preukázanie ukrátenia práv žalobcu nezákonným rozhodnutím skúmať ex offio.

Za stavu, že v posudzovanej veci v priebehu súdneho konania napadnuté rozhodnutie žalovaného, vrátane prvostupňového rozhodnutia stratilo platnosť, nemohlo dôjsť v tomto štádiu konania k ukráteniu práv žalobcu, t.j. realizácia jeho práv by bola výlučne formálneho charakteru, avšak reálne by nemohla pre neho zabezpečiť výhodnejší, resp. priaznivejší výsledok. V tejto súvislosti najvyšší súd poukazuje na skutočnosť, že konanie začalo na žiadosť žiadateľa, ktorý však o predĺženie výnimky v zmysle § 89 ods. 2 zákona o ochrane prírody, nepožiadaval.

Odvolací súd vychádzajúc zo stanoviska správneho kolégia Najvyššieho súdu SR č. Snj 72/2013 z 24. júna 2014, uverejneného na jeho webovej stránke http://www.nsud.sk/data/files/875_stanovisko-snj-72-2013.pdf, preto aj napriek argumentácii žalobcu zastáva názor, že uplynutie platnosti časovo limitovaného rozhodnutia má za následok odpadnutie predmetu konania.

V danej veci bol napadnutým rozhodnutím povolený odstrel medveďa hnedého tak, že odstrel možno zrealizovať do 30. novembra 2014 poslieďkou a postriežkou na lokalite Hrdoš a Poľany, k.ú. K. alebo do 15. decembra 2014 len postriežkou na uvedenej lokalite. Čas, do ktorého bola povolená realizácia výnimky na odstrel medveďa hnedého v uvedenom poľovnom revíre, v čase rozhodovania krajského súdu (27. februára 2015) už uplynul.

Neplatnosť povolenej výnimky o povolení na odstrel chráneného živočícha - medveďa hnedého spôsobená uplynutím času, na ktorý bola výnimka povolená, má za následok, že odpadol predmet konania, lebo výnimka, ktorá bola obsahom rozhodnutia už zanikla a neexistuje. V danom prípade nejde teda o rozhodnutie, ktoré zakladá, mení alebo zrušuje oprávnenia a povinnosti fyzických alebo právnických osôb alebo ktorými môžu byť práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb priamo dotknuté (§ 244 ods. 3 O.s.p.) a súčasne napadnutým rozhodnutím žalovaného žalobca nemôže byť ukrátený na svojich právach (§ 247 ods. 1 O.s.p.).

V dôsledku toho, že žalobou napadnuté rozhodnutie správneho orgánu stratilo platnosť (uplynutím času, na ktorý bolo vydané), v čase súdneho prieskumu už neexistovalo rozhodnutie, ktoré by mohlo byť predmetom súdneho preskúmania. Za stavu, že podmienky pre postup podľa V. časti druhej hlavy O.s.p. splnené neboli, súd prvého stupňa správne rozhodol, keď konanie o žalobe na preskúmanie rozhodnutia, ktoré zo zákona stratilo platnosť, zastavil. Konaniu a rozhodnutiu vo veci totiž bránila neodstrániteľná prekážka konania, ktorou je nedostatok právomoci súdu na preskúmanie rozhodnutia, ktoré na základe zákona stratilo platnosť a účinnosť (§ 104 v spojení s § 246c ods. 1 O.s.p.).

Z uvedených dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 219 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 O.s.p. napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa ustanovenia § 250k ods. 1 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 246c ods. 1 vety prvej O.s.p. tak, že neúspešnému žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.